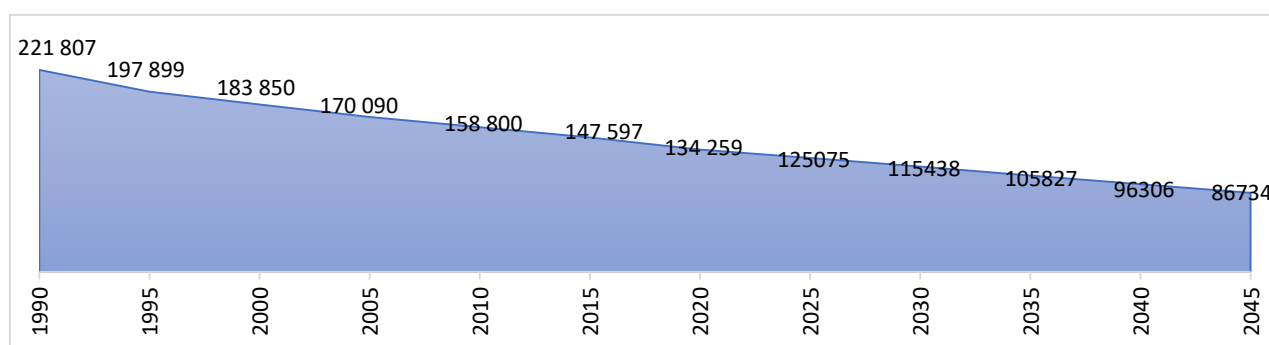

Ida-Viru investeringumeede

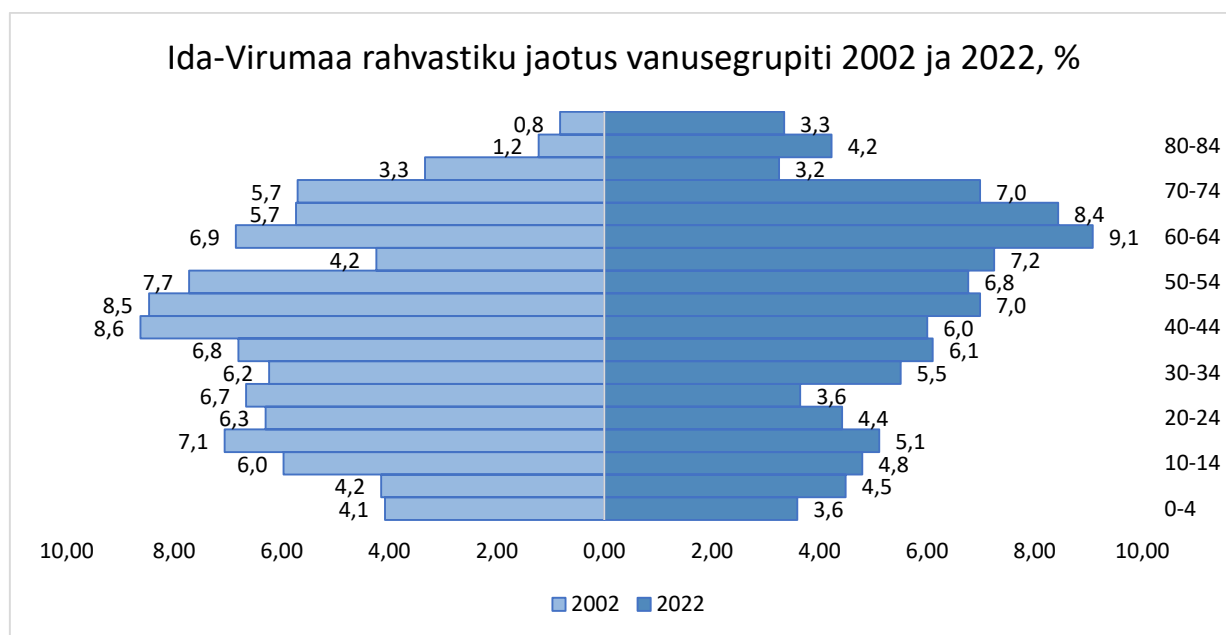
Ida-Virumaa rahvaarv on viimasel 30 aastaga langenud drastiliselt (Joonis 1). Tõsi, võrreldes 1990. aastaga on Eesti rahvaarv langenud terves riigis (ca 15% võrreldes 2022. aastaga), kuid just Ida-Virumaa rahvaarvu langus on olnud eriti järsk (ca 40%) ning ulatuslik rahvastiku vähenemine on Ida-Virus jätkunud ka viimase 10 aasta jooksul.

Ka järgnevateks aastakümneteks prognoosib Statistikaamet Ida-Virumaa rahvastiku vähenemise jätkumist (Joonis 1).

Joonis 1. Ida-Virumaa rahvastik 1990-2020 ning prognoos 2025-2045, allikas Statistikaamet

Haridusvõrgu kujundamist mõjutab olulisel määral mitte ainult rahvastiku arv ning selle muutus vaid ka rahvastiku vanuseline koosseis. Rahvastik Eestis vananeb ning nii on see ka Ida-Virumaal – nooremate vanusegruppide osakaal väheneb, vanematel kasvab (Joonis 2).

Joonis 2. Ida-Virumaa rahvastiku vanuseline jaotus aastatel 2002 ja 2022 (%), allikas Statistikaamet ja autori arvutused

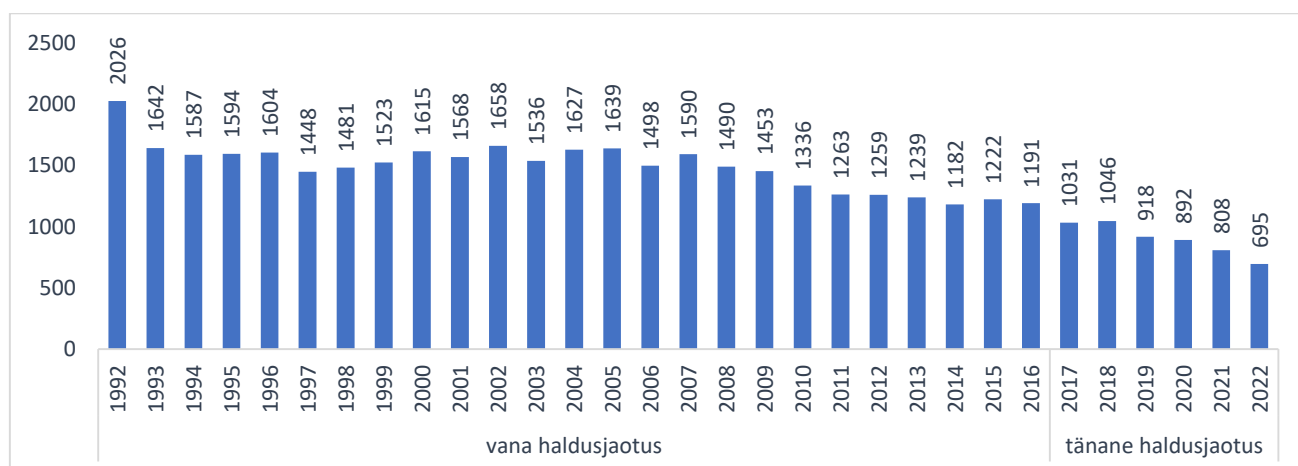
Kuivõrd nooremate inimeste arv ja osakaal on Ida-Virumaal oluliselt vähenenud, on langenud ka sündimuse näitajad. Ainuüksi viimaste aastate jooksul on näha märkimisväärtset sündide langust (TABEL 1).

Tabel 1. Sündimus Ida-Virumaal ja Eestis kokku aastatel 2017-2022

Asustusüksuse liik	Piirkond	2017	2018	2019	2020	2021	2022	muutus 2022 vs 2017
Kokku	Kogu Eesti	13784	14367	14099	13209	13272	11646	-16%
	Ida-Viru maakond	1031	1046	918	892	808	695	-33%
Linnaline ja väikelinnaline asustuspriirkond	Kogu Eesti	10049	10097	9913	9199	9273	8046	-20%
	Ida-Viru maakond	842	857	770	721	678	577	-32%
Maaline asustuspriirkond	Kogu Eesti	3731	4267	4182	4007	3999	3600	-4%
	Ida-Viru maakond	189	189	148	171	130	118	-38%

Allikas: Statistikaamet, asustusüksuste liigitus põhineb Eesti haldus- ja asustusüksuste jaotuse klassifikaatorile (EHAK)

Pikemas vaates on sündimuse langus olnud Ida-Virumaal drastiline (Joonis 3).

Joonis 3. Sündimus Ida-Virumaal 1992-2022, allikas Statistikaamet¹

Lisaks sündimusele mõjutab koolikohtade vajadust ka rändekäitumine. Kui võtta aluseks viimasel kolmel õppeaastal (2020/21-2022/23) Ida-Virumaal 1. klassis kooliteed alustanud lapsed ning vastavalt 7a tagused sündimuse näitajad (sünnid 2013-2015) näeme, et ka selles osas on näitajad Ida-Virumaa kahjuks. Ida-Virumaal 1. klassi jõuab vähem lapsi kui vastavalt 7 aastat tagasi

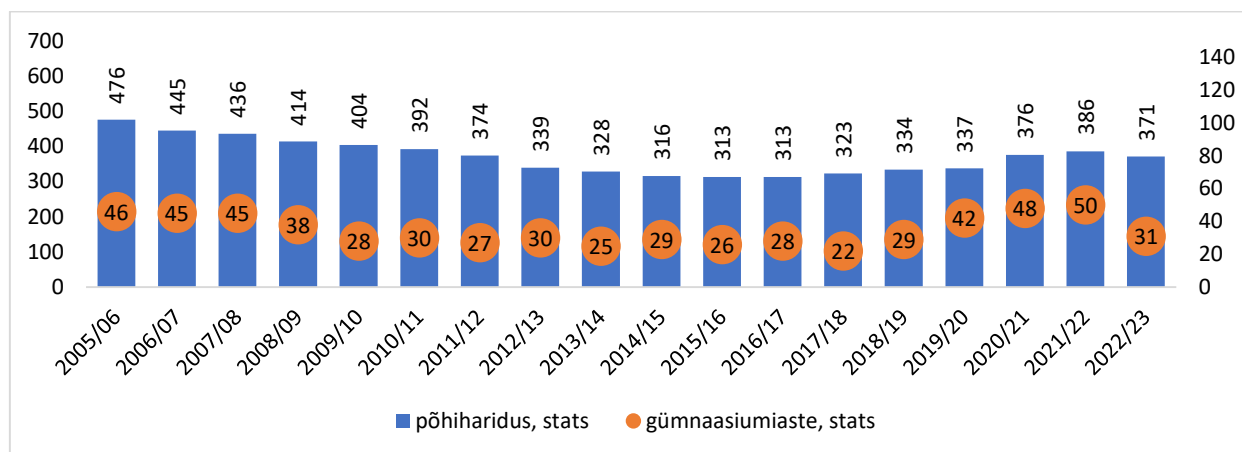
¹ Viimase haldusreformi järel kuuluvad seni Ida-Viru maakonda kuulunud Aseri valla alad Viru-Nigula valla koosseisu (Lääne-Virumaal) ning Avinurme ja Lohusuu valla alad Mustvee valla koosseisu (Jõgevamaal). Seega ei ole 1992-2016 andmed 2017-2021 andmetega päris võrreldavad, kuna Ida-Virumaa on kaotanud territooriumi.

maakonnas sündinud on – viimase kolme õppeaasta keskmisena -5%². Vaadates 2022. aasta Ida-Virumaa sündimust ning eeldades 5%-list lahkumist maakonnast enne 1. klassi astumist, saame 2029. aasta sügiseks 1.klassi laste arvuks Ida-Virumaal ca 680 last, mis on vaid 59% täna Ida-Virumaal 1. klassis õppivate laste arvust.

² 2022/23. õppeaasta Ida-Virumaa 1. klassi õpilaste arvust on maha arvestatud Ukraina sõjapõgenikest lapsed.

Alutaguse vald

Võrreldes 2005/06. õppeaastaga on käesolevaks õppeaastaks Alutaguse valla põhihariduse omandajate arv³ vähenenud 22% ning gümnaasistide arv 33% (vaata ka Joonis 4). Kui veel 2015. aastal sündis Statistikaameti andmeil Alutaguse vallas 53 last, siis 2022. aastaks olid sünnid langenud 20-le sünnile aastas⁴. Ka tulevikuvaates ootab ees sündimuse langus – Tartu ülikooli teadlaste poolt 2022.a välja töötatud Rändekalkulaatori⁵ järgi (kui 2021.a oli veel 32 sündi) langeb Alutaguse valla sündimus 2030. aastaks 20 sünnile ning peale seda alla 20-le sünnile aastas.

Joonis 4. Alutaguse valla üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHIS

Alutaguse vallas tegutseb 2022/23. õppeaastal 3 üldhariduskooli – kaks põhikooli 1-9 ning üks 12-klassiline kool Iisakul. Võrreldes 2005/06. õppeaastaga on suletud üks kool – Tudulinna Kool. Arvesse võttes tulevikuprognose, on muudatused haridusvõrgus vältimatud.

Juba praegu on ühe õpilase kohta on Alutaguse valla koolides pinda väga palju (Tabel 22). Suure pinna ülalpidamine on kulukas ning see võtab ära ressursse, mida tuleks panustada hariduse sisusse ja kvaliteeti. Liiga suured kulud pinna ülalpidamisse peegelduvad ka Alutaguse valla õpetajate palkades. Alutaguse valla õpetajate keskmine brutokuupalk on märkimisväärselt

³ Siin ja edaspidi õpilaste arv – õpilaste arv statsionaarses õppes.

⁴ Allikas Statistikaamet

⁵ Uuenduslik rändekalkulaator võimaldab hinnata rände lühi- ja pikaajaliste tööturu ja rahvastikuarengu mõjusid. Rahvastikuprognosisid on staatilised, kuigi neid iga mõne aja tagant uuendatakse. Välja arendatav rändekalkulaator on dünaamiline instrument/töövahend, mis võimaldab kiiresti ja lihtsalt läbi mängida erinevad tööturu ja rände, aga ka sündimuse stsenaariumid ning prognoosida nende mõju tööelise rahvastiku muutusesse. [Rändekalkulaator – Infotehnoloogiline Mobiilsusobservatoorium | IMO \(ut.ee\)](#)

Nb! Siin ja edaspidi kasutatakse Rändekalkulaatori rändega stsenaariume prognoose.

madalam kui Ida-Virumaa või Eesti õpetajate keskmine brutokuupalk⁶. Ka Alutaguse valla arengukavas⁷ tõdetakse, et vajalik on Iisaku Gümnaasiumi hoone optimeerimine ning selleks on vajalik uue hoone ehitamine. Gümnasistide vähesusest hoolimata soovitakse gümnaasiumiastme pidamisega jätkata siiski ka edaspidi.

Tabel 2. Alutaguse valla üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad koolide omandivormide lõikes

üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilasi kokku stats 2022/23 õa	normatiivne õppekohtade arv koolides kokku	m2 õpilase kohta⁸
KOV üldhariduskoolides, stats	402	1304*	35,8

**Iisaku Gümnaasiumi kohta ei ole EHISesse normatiivset õppekohtade arvu märgitud. Kohaliku omavalitsuse kinnitusel on Iisaku Gümnaasiumis 600 õppekohta.*

Õpiränne Alutaguse vallast välja on suur ning seda eriti üldkeskhariduse tasemel – 2017-2021 aastate keskmisena õppis 27% põhihariduse ja 70% üldkeskhariduse omandajatest mõnes teises kohalikus omavalitsuses. Peamisteks õpirände sihtkohtadeks on Alutaguse valla lastele ja noortele Kohtla-Järve linn ja Jõhvi vald.

Alutaguse valla arengukavas⁹ nimetatakse Jõhvi ja Kohtla-Järve linnasid oluliste õpi- ja töörände sihtkohtadena eelkõige Alutaguse valla põhjaosa elanike jaoks. Sellist rännet toetavad suhteliselt lühikesed vahemaad ning head transpordiühendused. Samuti tuuakse arengukavas välja, et mitmetest valla piirkondadest on Jõhvi ühistranspordiga lihtsam liikuda kui Iisakusse, mis on Alutaguse valla keskuseks.

Alutaguse vallal tuleb analüüsida Mäetaguse ja Illuka põhikoolides õppe jätkumist põhikooli kolmandas kooliastmes. Naaberomavalitsustega tuleks läbi rääkida õppe korraldamine kolmandas kooliastmes vastavalt tänastele rändetrendidele. Iisakus gümnaasiumiastmes õppe lõpetamisel on võimalik toetada põhikooli õppehoone optimeerimist ja õppekeskkonna nüüdisajastamist, sh kolmanda kooliastme koondumiseks.

Kokku on hinnanguliselt võimalik toetada uue õppehoone ehitamist käesoleva meetme raames 1600-1800 m².

⁶ 2022. aasta 30.11 seis – õpetaja keskmine brutokuupalk Alutaguse vallas 1559 eurot, Ida-Virumaal õpetajatel keskmiselt 1643 eurot ja Eestis õpetajatel keskmiselt 1724 eurot.

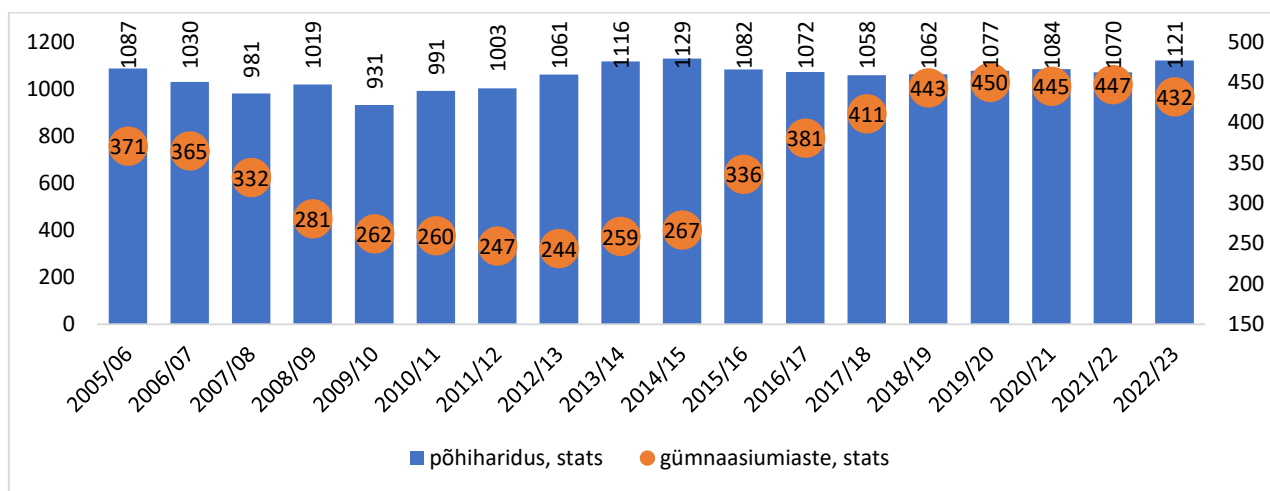
⁷ [AlutaguseVVK m53 lisa.pdf \(riigiteataja.ee\)](#)

⁸ Siin ja edaspidi kogu kooli kasutuses pind ehk k.a sporditaristu ja õpilaskodu.

⁹ [AlutaguseVVK m53 lisa.pdf \(riigiteataja.ee\)](#)

Jõhvi vald

Jõhvi valla õpilaste arv on nii põhihariduses kui ka üldkeskhariduses võrreldes 2005/06. õppeaastaga kasvanud (Joonis 5). Alates Jõhvi riigigümnaasiumi asutamisest on oluliselt suurenenud Jõhvi-suunaline õpiränne, seda eriti Kohtla-Järve linnast, aga ka Sillamäe linnast ja Toila vallast. Alates 2015. aastast on sündimus Jõhvi vallas liikunud kord üles, kord alla ning selget kahanemis- või kasvumustrit ei ole tekkinud¹⁰. Rändekalkulaatori rahvastikuproгноosist lähtudes hakkab sündimus Jõhvi vallas langema. Kui 2021. aastal sündis Jõhvi vallas kokku 102 last¹¹, siis 2022.a 77 last ning ka lähiaastail jääb Rändekalkulaatori mudeli järgi sündimus 80 sünni piirile aastas.

Joonis 5. Jõhvi valla üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHIS

Jõhvi valla koolivõrk on SF ja riigi toel korrastatud - vallas tegutseb kaks põhikooli ja üks riigigümnaasium. Koolide pinnakasutusenäitajad on peale korrastamist eeskujulikud (Tabel 33). Õpetajate keskmine brutokuupalk sellest tulenevalt Jõhvi vallas oli 2022. aastal nii maakonna kui ka Eesti keskmisest õpetajate palganäitajast kõrgem – 1824 eurot Jõhvi vallas vs 1643 eurot Ida-Virumaal ja 1724 eurot Eestis keskmiselt¹².

Tabel 3. Jõhvi valla üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

¹⁰ Statistikaameti andmeil: 2015a. 105 sündi; 2016a. 112 sündi; 2017a. 99 sündi; 2018a. 113 sündi; 2019a. 89 sündi; 2020a. 87 sündi; 2021a. 102 sündi.

¹¹ Allikas Statistikaamet

¹² 2022. aasta 30.11 seisuga.

üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilasi kokku stats 2021/22 õa	normatiivne õppekohtade arv koolides kokku	m2 õpilase kohta
KOV tavaüldhariduskoolid, stats	1121	1682	10,3
riigi tavaüldhariduskoolides, stats	432	540	9,2
Kokku	1553	2222	10,0

Nagu juba välja toodud, on Jõhvi õpirände seisukohast Ida-Virumaal oluliseks tõmbekeskuseks. Näiteks 2021. aastal vaid 60% Jõhvi valla üldhariduskoolide õpilastest elas Rahvastikuregistri andmeil samas omavalitsuses. Jõhvi valla arengukavas tuuakse välja, et Jõhvi linn moodustab koos Tammiku, Toila ja Voka alevikega, Kohtla-Nõmme alevi ning Kohtla-Järve linna Järve, Sompa, Kukruse, Ahtme ja Oru linnaosadega ühise linnaku ning toimib selle keskusena¹³.

Samas liigub märkimisväärne osa (18% 2021. aastal) Jõhvi vallas elavatest lastest ja noortest ka koduomavalitsusest välja õppima. Peamiselt liigutakse Kohtla-Järvele. Jõhvi valla 2030 hariduse valdkonna peamiseks eesmärkideks on vähendada noorte Jõhvist lahkumist, tõsta üldhariduse kvaliteeti, mitmekesistada ja kaasajastada huvi- ja kutseharidust, täiendkoolitada õpetajaid ja moderniseerida õppekeskkonda¹⁴.

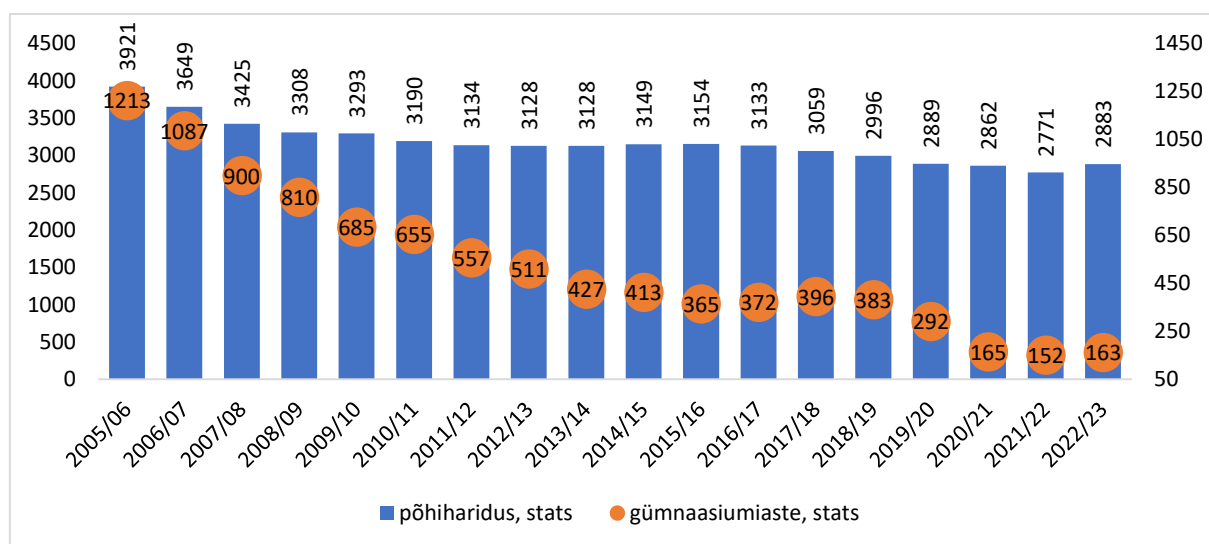
Käesoleva perioodi SF koolivõrgu korrastamise vahenditest Jõhvi valda investeringuid kavandatud ei ole aga omavalitsusel on oluline roll naaberomavalitsustega kokku leppimisel omavalitsuste piire ületavas hariduskoostöös, sh võimalik kolmandate kooliastmete koondumine Toila või Alutaguse valla osadele piirkondadele. Sellest tulenevalt ei saa välistada väiksemamahulisi toetusi.

¹³ Jõhvi valla arengukava 2022-2030, eelarvestrateegia 2022-2025; [c85b691b-4733-42b7-a531-5a20b9bb5d65 \(johvi.ee\)](#)

¹⁴ Jõhvi valla arengukava 2022-2030, eelarvestrateegia 2022-2025; [c85b691b-4733-42b7-a531-5a20b9bb5d65 \(johvi.ee\)](#)

Kohtla-Järve linn

Kohtla-Järve linna statsionaarse õppe õpilaste arv on langenud suurel määral, eriti drastiliselt on vähenenud gümnaasistide arv (Joonis 6). Ka sünid on viimastel aastatel Kohtla-Järvel olnud märkimisväärses languses - kui 2015. aastal sünis linnas 315 last, siis 2021. aastal vaid 180 ning 2022.a 168¹⁵! Ka rändekalkulaatori prognoosimudel ennustab tulevikuks sündimuse languse jätkumist.

Joonis 6. Kohtla-Järve linna üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHS

2005/06. õppeaastal tegutses Kohtla-Järve linnas kokku 13 kooli – 4 põhikooli, 8 gümnaasiumit või keskkooli ning 1 täiskasvanute gümnaasium. Käesoleval õppeaastal on Kohtla-Järve linnas koole kokku 10 – 8 põhikooli, 1 riigigümnaasium ning 1 täiskasvanute gümnaasium. Teiste seas tegutseb ka üks erapõhikool – Erakool Intellekt. Lisaks riigigümnaasiumile tegutseb Kohtla-Järve linnas riigikoolina Ahtme Kool, mis on kool tuge vajavatele õpilastele ning riigi pidamisele on KOV üle andnud Kohtla-Järve Järve Kooli.

Riigigümnaasiumi loomisejärgselt on gümnaasiumivõrk Kohtla-Järvel korrastatud. Riigigümnaasiumi täies mahus täitumisel paraneks kooli pinnakasutus tänaselt 17 m²-lt (Tabel 4) ca 8 m²-le õpilase kohta. Kohtla-Järve arengukavas¹⁶ tuuakse välja, et linna peetavate lasteaedade, huvikoolide ja koolide õpikeskkond vajab investeeeringuid ning uuendamist. Tuleviku eesmärgiks seatakse arengukavas, et linn tagab õppijatele kaasaegse ja atraktiivse, võrdsetel võimalustel

¹⁵ Allikas Statistikaamet

¹⁶ Kohtla-Järve linna arengukava 2016-2034; [Microsoft Word - Kohtla-Järve linna arengukava 2016-2034 volikogusse 09.09.15.docx \(riigiteataja.ee\)](#)

põhineva õpikeskkonna ning õppekorralduse ning et linna haridusasutuste võrgustik on optimaalse mahuga ning toimib lõimitult erinevate tasemete ning erinevate partnerite vahel.

Õpetajate keskmine brutokuupalk on Kohtla-Järve linnas maakonna keskmisest mõneti kõrgem, kuid Eesti keskmisest õpetajate brutokuupalgast pisut madalam – 1651 eurot Kohtla-Järve linnas, 1643 eurot Ida-Virumaal ja 1724 eurot Eestis keskmiselt 2022. aastal (30.11.2022 seis).

Tabel 4. Kohtla-Järve linna üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	Õpilasi kokku stats 2022/23õa	normatiivne õppekohtade arv koolides kokku	m2 õpilase kohta
KOV tavaüldhariduskoolides, stats	2296	4681	15,7
riigi tavaüldhariduskoolides, stats	579	1010	19,2
erapidaja tavaüldhariduskoolis, stats	171	178	6,4
Kokku	2972	5869	15,7

Märkused: riigitavaüldhariduskoolide keskmise pinnakasutuse ning normatiivse õppekohtade arvu muudab nii suureks riigi pidamisele üle tulnud Kohtla-Järve Järve Kool.

Nii nagu Jõhivist käib lapsi Kohtla-Järvele õppima, nii toimub ka vastupidine liikumine. Näiteks 2021. aastal õppis 78% Kohtla-Järve linnas elavatest üldhariduse omandajatest kodulinna koolis. Neist, kes õppisid mujal KOVis, neist 60% õppis Jõhvi vallas asuvas koolis. Ülejäänud õpirändes osalevad õpilased jagunesid peamiselt Sillamäe linna, Toila valla ja Alutaguse valla vahel.

Kohtla-Järve arengukavas¹⁷ tuuakse välja, et tänane omavalitsuse korraldus, mille järgi linn koosneb seitsmest eraldi ja üksteisest kaugel asuvatest asumitest, pärsib oluliselt linna haldamist ning hariduse korraldamist.

Üldhariduskoolid paiknevad kahes asumis – Järve ja Ahtme linnaosades. Sealhulgas on hetkel ja ka on olnud minevikus sündivus neis võrreldav – 2022.a vastavalt 76 ja 80 sündi.

Järve linnaosas alustab 2023.a lõpus tegevust SF ja riigi kaasrahastusega rekonstrueeritav 3 paralleeliga kool, lisaks on ette valmistamisel riigi pidamisel oleva Kohtla-Järve Järve Kooli kahe paralleeliga uue õppehoone ehitus. Need kaks kooli katavad ära piirkonna vajaduse, sh arvestades kaasava hariduse põhimõtete rakendamisel täiendavate väikeklasside loomise vajadust. Järve linnaosas paikneva täiskasvanute gümnaasiumi pidamise on varasemas kirjavahetuses Kohtla-Järve linna lubanud anda riigi pidamisele alates 01.09.2024.a.

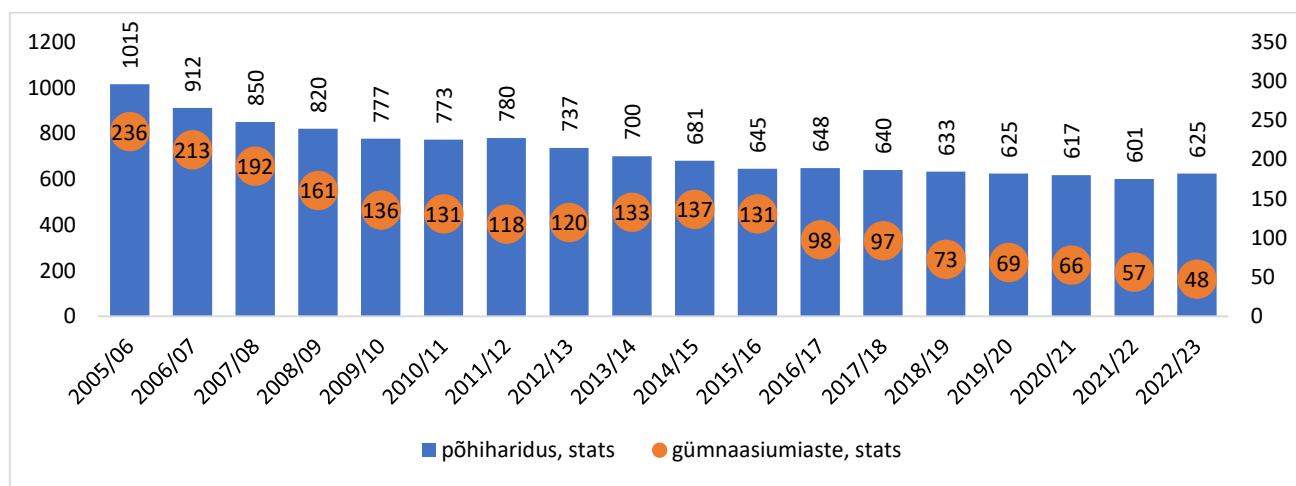
¹⁷ Kohtla-Järve linna arengukava 2016-2034; [Microsoft Word - Kohtla-Järve linna arengukava 2016-2034 volikogusse 09.09.15.docx \(riigiteataja.ee\)](#)

Ahtme linnaosas paiknevad kolm munitsipaalkooli hoonet on amortiseerunud ning üledimensioneeritud ning nende asemel on mõistlik ehitada sünniproгноoside alusel üks uus ja energiatõhus kolme paralleeli mahutavusega õppehoone. Lisaks tuleb Kohtla-Järve linna ja piirkonna kohalike omavalitsustega arutada Ahtme linnaosas paikneva, 2015.a rekonstrueeritud ja hetkel HEV õpilastele suunatud Ahtme Kooli hoone edasist kasutust.

Kokku on hinnanguliselt käesoleva meetme raames arvestatud Järve linnaossa 3200-3500 m² ning Ahtme linnaossa 4200-4500 m² ehitamise toetamist.

Lüganuse vald

Ka Lüganuse vallas on üldhariduskoolide õpilaste arvu langus olnud märkimisväärt. Käesoleval õppeaastal (2022/23. õa) on valla koolides 38% vähem õpilasi põhikoolis ning lausa 80% vähem gümnaasiumiastmes kui 2005/06. õppeaastal. Sündide arv on viimastel aastatel Lüganuse vallas olnud hüplik – 2015. aastal 58 sündi, 2019. aastal aga vaid 46, 2020. aastal 64 ning 2021. aastal jällegi 38¹⁸. 2030. aasta vaates jäävad sünnid Lüganuse vallas ca 30 ringi¹⁹.

Joonis 7. Lüganuse valla üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHIS

Lüganuse vallas tegutseb 4 üldhariduskooli – 3 põhikooli (Kiviõlis, Lüganusel ja Maidlas) ja 1 keskkool (Kiviõlis). 2023. aasta 1. septembrist liiguvad 3 seni KOVi pidamisel olnud kooli (Lüganuse Kool ja mõlemad koolid Kiviõlis) riigi pidamisele, kelle vastutuseks jääb nii koolivõrgu korrastamine kui eestikeelsele õppele ülemineku toetamine.

Kuna õpilaste arv on oluliselt vähenenud, kuid haridusvõrgus olulisi muutusi tehtud ei ole, on koolihoonetes palju tühja kasutuseta pinda (Tabel 55) ning osad hooned on ka väga kehvast seisust ja vajaksid nendes tegevuse jätkamisel suuri investeeringuid. Lüganuse vallas on õpetajate palk oluliselt madalam Eesti keskmisest – kui Eesti keskmine õpetajate brutokuupalk oli 2022. aastal²⁰ 1724 eurot, siis Lüganusel 1495 eurot.

¹⁸ Allikas Statistikaamet

¹⁹ Allikas: Rändekalkulaator

²⁰ 30.11.2022 seis

Juba 2018. aastal valminud Lügänuſe valla arengukavas²¹ tõdetakse, et laſte arv kohalikus omavalitsuses langeb ka tulevikus märkimisväärselt ning deklareeriti, et valla ſenine haridusvõrk vajab tingimata korrastamist ning põhihariduse pakkumisega jätkamine viies koolis ei ole keſtlik. 2022. aastal lõpetas tegevuse Lügänuſe vallas asunud Sonda Kool ning nagu viidatud, et ülejäänud neljaſt kooliſt on kolm antakse üle riigi pidamiſele.

Tabel 5. Lügänuſe valla üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

Üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilasi kokku stats 2022/23 õa	normatiivne õppekohtade arv koolides kokku	m2 õpilase kohta
KOV tavaüldhariduskoolides, stats	673	2110	29,1

Väga suur õpiränne KOViſt välja toimub juſt gümnaſiumiaſtmes - 41% Lügänuſe vallas elavateſt gümnaſiſtideſt omandas perioodil 2017-2021 haridust teiſes kohalikus omavalitsuses. Kõige enam ſuundutakse Lügänuſe vallast gümnaſiumiharidust omandama Jõhvi riigigümnaſiumi.

Käeſoleva perioodi SF koolivõrgu korrastamiſe vahenditeſt Lügänuſe valda inveſteeringuid kavandatud ei ole. Koolivõrgu korrastamiſega kaasnevad hoonete ümberehituſe ja vajadusel ajutiste pindade kulu katab Hariduſ- ja Teaduſminiſteerium riigieelarveſt.

²¹ Lügänuſe valla arengukava 2018-2028; [määrus nr 39, Liſa.pdf \(riigiteataja.ee\)](#)

Narva linnas tegutseb kokku 11 üldhariduskooli (sh täiskasvanute gümnaasium). Alates 2005/06. õppeaastast on koolide arv vähenenud 4 kooli võrra. Õpilaste arv statsionaarses õppes on sama perioodil vähenenud põhikooliastmes 16% ning üldkeskhariduses lausa 51% (Joonis 8). Ka sündimus on oluliselt viimastel aastatel langenud, kui 2016. aastal sündis Statistikaameti andmeil Narva linnas veel 503 last, siis 2021. aastal juba vaid 342 ja 2022.a vaid 284. Rändekalkulaatori Narva linna rahvastikuproгноos näitab sündimuse püsivat langust alla 300 piiri. Narva linna arengukavas²² viidatakse, et nende suurimad väljakutsed on seotud just elanike arvu vähenemisega.

The chart displays two data series over 18 academic years. The blue bars represent the number of primary school pupils, which shows a steady decline from 5490 in 2005/06 to 4603 in 2022/23. The orange circles represent the number of gymnasium students, which shows a steady increase from 1729 in 2005/06 to 852 in 2022/23.

Akadeemiline aasta	põhiharidus, stats	gümnaasiumiaste, stats
2005/06	5490	1729
2006/07	5089	1588
2007/08	4855	1398
2008/09	4804	1184
2009/10	4834	1013
2010/11	4939	869
2011/12	4996	803
2012/13	5094	759
2013/14	5137	745
2014/15	5199	757
2015/16	5232	793
2016/17	5194	815
2017/18	5073	889
2018/19	5016	908
2019/20	4896	861
2020/21	4809	877
2021/22	4639	870
2022/23	4603	852

Narva koolide õpilaste arv on oluliselt vähenenud ning see peegeldub ka tegutsevate koolide normatiivse ning täidetud õppekohtade arvu võrdluses (Tabel 66). Narva linna arengukavas²³ tuuakse välja, et linnale kuuluvate hoonete investeeringuvajadus on suur ning juba täna on suur osa üldhariduskoolide pinnast kasutuseta. Seetõttu on arengukavas seatud eesmärgiks haridusvõrgu vajadustega vastavusse viimine, uute optimaalsete hoonete rajamine ja

²³ Narva Linna arengukava 2035; [NARVA LINNA ARENGUKAVA 2035 \(riigiteataja.ee\)](https://riigiteataja.ee)

olemasolevate hoonete rekonstrueerimine tänapäevasteks ja parimat õpikeskkonda toetavaks, sh koostöö riigi tasandiga.

Õpetajate keskmine palk on Narva linnas Eesti keskmisest õpetajate brutokuupalgast madalam – 2022. aastal Narvas 1683 eurot ja Eestis keskmiselt 1724 eurot²⁴.

Tabel 6. Narva linna üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

Üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilasi kokku stats 2022/23 õa	normatiivne õppekohtade arv koolis	m2 õpilase kohta
KOV tavaüldhariduskoolides, stats	4600	8826	12,1
riigi tavaüldhariduskoolides, stats	755	960	11,0
erapidaja tavaüldhariduskoolis, stats	100	180	13,6
Kokku	5455	9966	12,0

Õpirände saldo on Narva linnal negatiivne, kuid seda väga vähesel määral. 2017-2022 aastate keskmisena -3% ning seda nii põhikooliastme kui ka gümnaasiumiastme puhul.

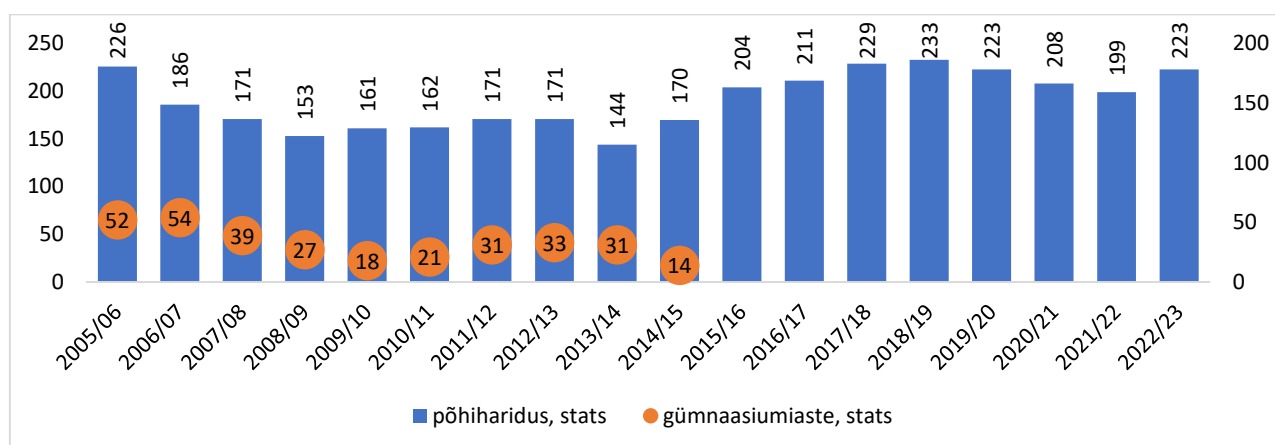
2024.a alustab tegevust 4 paralleeliga Narva Kesklinna Põhikool, mille ehitust kaasrahastatakse riigieelarvest saastekvootide (nn C02) müügist laekuvast tulust. Selle projekti käigus on linn võtnud kohustuse vähendada haridustaristut vähemalt 7000 m2 võrra ning leppida riigiga kokku mittestatsionaarse üldhariduse õppe korralduse üleandmises. Varasemalt on osaliselt rekonstrueeritud, sh sundventilatsiooniga varustatud Narva Kreenholmi Gümnaasiumi hoone (2-3 paralleeliga põhikool tulevikus). Riigikoolidest saab Narva Eesti Põhikooli uus õppehoone (1 paralleeliga põhikool) valmis 2023.a lõpuks ning Narva Vanalinna Riigikooli õppehoone (hetkel 3, tulevikus tõenäoliselt 2 paralleeliga põhikool) rekonstrueerimine on kavas riigieelarve vahenditest etapiti lõpetada aastatel 2023-2027. Ülejäänud Narva koolihooned vajavad olulisi investeeringuid juba lähiajal.

Arvestades käesoleva perioodi põhikoolivõrgu korrastamise meetme vahendeid on mõistlik läänepoolsesse Narva ehitada täiesti uus õppehoone kolmele paralleelile ning sinna juurde kavandada õppekeskkond kaasava hariduse põhimõtteid järgides tänase Narva Paju Kooli õpilastele. Projekti tulemusena on vajalik kindlasti õppepinda veelgi vähendada. Kokku on käesoleva meetme raames hinnanguliselt võimalik toetada 6200-6500 m2 õppehoone ehitamist.

²⁴ 30.11.2023 seis

Narva-Jõesuu linn

Narva-Jõesuu omavalitsuse territooriumil tegutseb käesoleval õppeaastal (2022/23) 2 üldhariduskooli – üks neist Narva-Jõesuu linnas ning teine Sinimäe alevikus. Mõlemad koolid on põhikoolid, üldkeskharidust sai Narva-Jõesuu vallas omandada kuni 2014/15. õppeaastani. Kuigi vahepealsetel aastatel oli Narva-Jõesuu õpilaste arv languses, on see tänaseks samal tasemel kui 2005/06. õppeaastal (Joonis 99). Narva-Jõesuu omavalitsuses on sündide arv viimastel aastatel kõikunud ca 21 ja 35 vahel²⁵. Rändekalkulaatori prognoosi järgi langevad sünnid alates 2028. aastast püsivalt alla 20.

Joonis 9. Narva-Jõesuu linna üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHS

Sinimäe Põhikooli hoone on uus ning õpilase kohta oli seal 2021/22. õppeaastal pinda keskmiselt 10m². Narva-Jõesuu Kooli hoone on aga selgelt tänaste õppijate jaoks suur – 2021/22. õppeaastal oli seal ühe õpilase kohta keskmiselt 36m². Kahe kooli keskmisena tuleb ka KOV keskmine õpilaste pinnakasutus enam kui 20m² ühe õpilase kohta (Tabel 7). Narva-Jõesuu arengukavas²⁶ seatakse eesmärgiks, et koolid tuleb korda teha ning juurde tuleb rajada spordiväljakuid.

Õpetajate keskmine brutokuupalk Narva-Jõesuu linnas on Eestis keskmisest kõrgem – Narva-Jõesuus 1737 eurot ja Eestis keskmiselt 1724 eurot 2022. aastal²⁷. Linna arengukavas tõdetakse, et hariduse valdkonna suurimaks väljakutseks on noorte õpetajate ja erialaspetsialistide vähesus. Noortele ei ole pakkuda vabu heas seisukorras üürikortereid ja nii kinnisvara kui ka rendipinnad on noorele spetsialistile liiga kallid.

²⁵ Allikas Statistikaamet

²⁶ Narva-Jõesuu arengukava kuni 2025, eelarvestrateegia 2019-2022; [Vastu võetud Narva-Jõesuu linnavolikogu otsusega](#) [\(riigiteataja.ee\)](#)

²⁷ 30.11.2022 seis

Tabel 7. Narva-Jõesuu linna üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

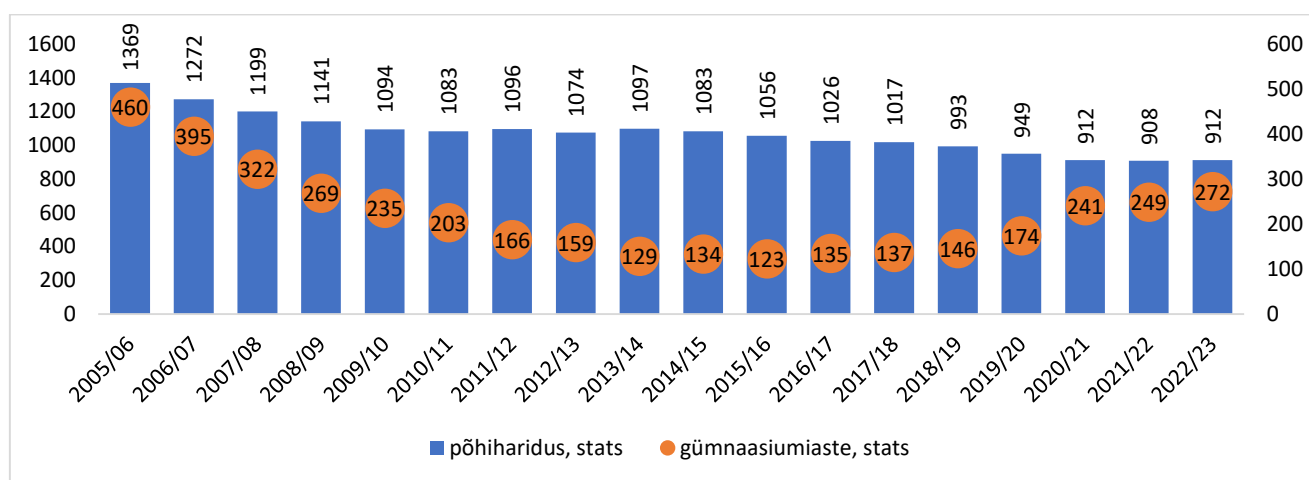
Üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilaste arv PK 2022/23 õa stats	õpilaste arv gümnaasiumia stmes 2022/23 õa stats	õpilasi kokku stats 2022/23 õa	normatiivne õppekohtade arv koolis	m² õpilase kohta
KOV tavaüldharidus koolides, stats	223	0	223	350	21,1

Õpiränne Narva-Jõesuu linnast välja on väga suur. Vaid 33% seal elavatest lastest omandab põhiharidust kodu-KOVis asuvas koolis (2017-2021 keskmine). Peamiseks haridusrände sihtkohaks on Narva linn.

Eeltoodust tulenevalt on vajalik ehitada uus põhikooli õppehoone Narva-Jõesuusse, aga arvesse tuleb võtta nii suurt õpirännet kui võimalikku koostööd naaberomavalitsusega põhikooli kolmandas kooliastmes. Sellest tulenevalt on esialgsel hinnangul õpilaste arv uues koolihoones 60-135 ning vastavalt toetuse kaasabil ehitatav õppehoone pind 1000-1800 m².

Sillamäe linn

Sillamäe linnas tegutseb 4 üldhariduskooli – 3 põhikooli ning 1 nn puhas gümnaasium (ainult klassid 10-12). Võrreldes 2005/06. õppeaastaga koolide koguarv muutunud ei ole, ka siis tegutses Sillamäel 4 kooli, kuid siis sai üldkeskharidust omandada lausa kolmes neist. Kõiki nelja kooli peab kohalik omavalitsus. Õpilaste arv statsionaarses õppes on 2005/06. õppeaastaga võrreldes langenud kokku 35%, põhihariduses 33% ning gümnaasiumiastmes 41% (vaata ka Joonis 10). Ka sündimus on Sillamäe linna ka ainuüksi viimastel aastatel üsna drastiliselt langenud. Kui 2015. aastal sündis Sillamäe linnas aastas veel 101 last, siis 2020. aastal vaid 59 ning 2021. aastal 66 ning 2022.a 58²⁸. Rändekalkulaatori prognoosi järgi langevad sünid Sillamäe linnas alla 50 juba 2027. aastal.

Joonis 10. Sillamäe linna üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHS

Kuna õpilaste arv on siiski oluliselt vähenenud on koolides täitmata õppekohti, pinda on õpilase kohta Eesti keskmisest pisut enam²⁹ (Tabel 8). Sillamäe linna arengukavas³⁰ seatakse üheks eesmärgiks demograafiliste muutustega kohanemist, milleks on vajalik lähtuvalt laste prognoosidest ette valmistada uus koolide ruumiprogramm, eesmärgiga tagada optimaalne pinnakasutus, kaasaegne õpikeskkond, linnakulude optimeerimine jmt.

Õpetajate keskmine brutokuupalk on Sillamäe linnas Eesti ja ka Ida-Virumaa keskmisest oluliselt madalam – Sillamäe linnas keskmiselt 1466 eurot, Ida-Virumaal keskmiselt 1643 eurot ja Eestis

²⁸ Allikas Statistikaamet

²⁹ 2021/2022 õppeaastal 13,4m² pinda ühe statsionaarse õppe õpilase kohta keskmiselt tavaüldhariduskoolides.

³⁰ Sillamäe linna arengukava 2022-2026, eelarvestrateegia 2022-2026; [0151be53-b7a1-4379-80c8-37025a69b11f\(sillamae.ee\)](https://sillamae.ee/0151be53-b7a1-4379-80c8-37025a69b11f)

keskmiselt 1724 eurot kuus 2022. aastal³¹. Sillamäe linna arengukavas tuuakse ühe eesmärgina välja võimalikult kõrge õpetajate palgataseme tagamine.

Tabel 8. Sillamäe linna üldhariduskoolide pinnakasutuse näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

Üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilaste arv PK 2022/23 õa stats	õpilaste arv gümnaasiumia stmes 2022/23 õa stats	õpilasi kokku stats 2022/23 õa	normatiivne õppekohtade arv*	m2 õpilase kohta
KOV tavaüldhariduskoolides, stats	912	272	1184	1361	14,6

Märkused: *Sillamäe Gümnaasiumi kohta normatiivsete õppekohtade andmed puuduvad

Põhihariduse tasemel Sillamäelt suurt õpirännet välja ei ole – 2017-2021 keskmisena õpirände saldo -7%. Üldkeskhariduse tasemel on õpiränne Sillamäe kahjuks suurem (-24%). Peamised üldkeskhariduse taseme õpirände sihtkohad Sillamäelt on Jõhvi vald ja Narva linn. 2023.a alustati õppetööga SF vahendite kaasabil ehitatud Sillamäe Vanalinna Kooli uues õppehoones.

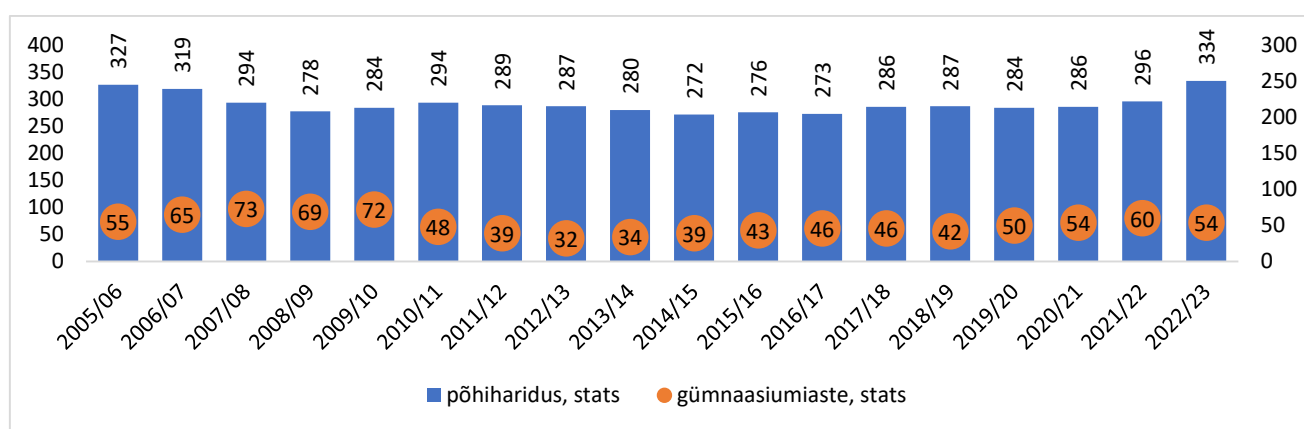
Alates 01.09.2023 liidetakse Sillamäe Kannuka Kool Sillamäe Vanalinna Kooliga ning antakse Sillamäe Eesti Põhikooli pidamine üle Haridus- ja Teadusministeeriumile ning kooli tegevus viiakse üle 2015.a rekonstrueeritud Viru 26 õppehoonesse.

Käesoleva perioodi SF koolivõrgu korrastamise vahenditest Sillamäe linna investeringuid kavandatud ei ole. Sillamäe Eesti Põhikooli kolimisega kaasneva hoonete ümberehituse kulu katab Haridus- ja Teadusministeerium riigieelarvest.

³¹ 30.11 seis

Toila vald

Toila valla õpilaste arv on alates 2005/06. õppeaastast püsinud üsna stabiilsena ning käesoleval õppeaastal on põhihariduse omandajaid isegi 7 õpilase võrra enam (Joonis 11). Ka koolide arv ei ole kõnealusel perioodil muutunud. Toila vallas tegutseb 2 kooli – 1 põhikool (Kohtla-Nõmme Kool) ja üks keskkool (Toila Gümnaasium). Mõlema kooli pidajaks on kohalik omavalitsus. Sünnid on viimastel aastatel Toila vallas varieerunud 23 ja 48 vahel ühe aasta kohta (2015-2022 perioodil)³². Rändekalkulaatori prognoosimudeli järgi jäävad sünnid stabiilselt alla 30 alates 2026. aastast.

Joonis 11. Toila valla üldhariduskoolide õpilaste arv 2005/06-2022/23 perioodil, allikas EHIS

Normatiivne õppekohtade arv on kahe kooli peale kokku oluliselt suurem kui õpilasi koolide õpib ning seetõttu on ühe õpilase kohta keskmiselt kasutada enam pinda kui optimaalne oleks (Tabel 9). Toila valla arengukavas³³ tõdetakse, et kuna sündimus väheneb, siis tulevikus nõudlus lasteaia- ja koolikohtade järele kahaneb samuti.

Õpetajate keskmine brutokuupalk on Toila vallas Eesti keskmisega sarnane, maakonna keskmisest kõrgem – Toila vallas 1726 eurot, Eestis 1724 eurot, Ida-Virumaal 1643 eurot kuus 2022. aastal).

Tabel 9. Toila valla üldhariduskoolide pinnakasutused näitajad omandivormide lõikes, allikas EHIS

³² Allikas Statistikaamet

³³ Toila valla arengukava aastateks 2018-2030; [Lisa m 38.pdf \(riigiteataja.ee\)](#)

4 Üldhariduskoolide andmed pidajate lõikes	õpilasi kokku stats 2022/23 õa	normatiivne õppekohtade arv koolis	m2 õpilase kohta
KOV tavaüldhariduskoolides, stats	388	616	19,4

Õpiränne Toila vallast välja on väga suur. Vaid 53% põhikooli õpilastest ja 35% gümnaasiumiõpilastest, kelle elukohaks on Toila vald, õpib koduKOV-i koolis. Väga suur osa õpilastest rändab õppima Kohta-Järve linna (68% neist, kes õpirändes osalevad), teiseks olulisemaks sihtkohaks on Jõhvi vald³⁴. Toila valla arengukavas selgitatakse, et endise Kohtla valla regionaalse eripära tõttu (Kohtla-Järve linna lähedus) ei olnud kooli pidamine mõistlik, samuti ei pidanud endine Kohtla vald lasteaeda ning lasteaiateenust osteti täies mahus sisse.

Ehkki Toila Gümnaasiumi gümnaasistide arv on väga madal, ei näe kehtiv valla arengukava ette gümnaasiumiastme sulgemist vaid gümnaasiumihariduste kvaliteeti soovitakse tõsta ning samuti on eesmärgiks seatud Toila Gümnaasiumi ja Kohtla-Nõmme Kooli sidustamine suurendamiseks eeldusi, et Kohtla-Nõmme Kooli lõpetanud õpilased jätkaksid gümnaasiumihariduse omandamist Toila Gümnaasiumis. Samuti soovitakse tulevikus koolitransporti lahendada nii, et kõigil vallas elavatel noortel oleks hõlpsam haridust omandada just koduvalla koolis.³⁵ Toila vald on tellinud uue analüüsi koolivõrgu tulevaseks kujundamiseks ning alustanud haridusvõrgu korrastamise aruteludega.

Toilas gümnaasiumiastmes õppe lõpetamisel on võimalik toetada põhikooli hoone optimeerimist ja õppekeskkonna nüüdisajastamist.

Eeltoodust tulenevalt on võimalik ehitada uus õppehoone Toilasse, aga arvesse tuleb võtta nii võimalikku kasvavat õpirännet kui võimalikku koostööd naaberomavalitsusega põhikooli kolmandas kooliastmes. Sellest tulenevalt on esialgsel hinnangul õpilaste arv uues koolihoones 60-135 ning vastavalt toetuse kaasabil ehitatav pind 1000-1800 m².

³⁴ Rändeandmed 2017-2021 perioodi keskmine.

³⁵ Toila valla arengukava aastateks 2018-2030; [Lisa m 38.pdf \(riigiteataja.ee\)](#)